

KREIPIMASIS DĖL MIŠKŲ ATEITIES

2024 lapkričio 12

Gerbiami politikai, partijų lyderiai ir nariai,

Po naujojo Seimo išrinkimo dar kartą kviečiame Jus atsigręžti į miškus, nes miškai yra gyvybę Žemėje palaikančios ekosistemos dalis. Prašome Jus palaikyti šiame kreipimesi išdėstyta miškų viziją ir keisti miškų politiką, kad ši vizija taptų realybe.

Mes, šį kreipimąsi pasirašiusios organizacijos, vertiname mišką kaip vertybę, svarbią dvasinei ir fizinei sveikatai. Jaučiamės atsakingi prieš šalia gyvenančias gyvūnų, augalų ir kitas rūšis, suprantame kad daugiau nei pusei Lietuvos rūšių miškai yra namai. Norime, kad miškai reikšmingai padėtų švelninant klimato kaitą ir prisitaikant prie jos pasekmių.

Miškas yra svarbi mūsų tapatybės dalis. Žmogaus ir miško ryšys 2024 metais pripažintas nematerialaus Lietuvos kultūros paveldo vertybe. Ryšys su gamta kaip vienas iš esminių tapatybės elementų išryškėjo ir sudarant valstybės ateities viziją "Lietuva 2050". Joje pabrėžta, kad Lietuvos žmonės buvimą šalia gamtos supranta kaip žmogaus gero gyvenimo sąlygą, papildančią jo socialinio ir ekonominio saugumo poreikius.

Kviečiame iš esmės keisti institucinį požiūrį į miškus, kad jis priartėtų prie visuomenės nusiteikimo, atnaujintų bei kurtų šiuolaikinį tausojantį žmogaus santykį su gamta.

Tikime, kad bendromis pastangomis galime pasiekti, kad po 20 metų:

- 1. Bent pusėje Lietuvos miškų būtų vykdoma naujos kartos gamtai draugiška miškininkystė be išplyninančių ūkinių kirtimų:**
 - bent 30% miškų, t.y. visas dabartinis saugomų teritorijų plotas, būtų skirti puoselėti gamtą ir kultūrinį bei dvasinį paveldą, bent trečdalis šių miškų virstų sengirėmis, turinčiomis griežtą apsaugą;
 - papildomai bent 20% miškų sudarytų rekreacinės paskirties gamtiškai turtingi miestų ir priemiesčių miškai bei kitos nemedieninei ekonomikai svarbios teritorijos.
- 2. Lietuva garsėtų kaip išsaugotų ir atkurtų gamtiškai vertingų miškų šalis.**

Sugyvenimas su gamta taptų saikingo ir subalansuoto gyvenimo pamatu, mentaliteto dalimi, taip pat Lietuvos konkurenciniu pranašumu.
- 3. Lietuvos medienos pramonė būtų vis mažiau priklausoma nuo naujos žaliavinės medienos tiekimo,** nes taikytų žiediško ir pakopinio medienos naudojimo principus.

IŠ ESMĖS KITOKS POŽIŪRIS Į MIŠKUS MIŠKAS YRA VERTYBĖ, MIŠKAS YRA VISIEMS

Esama būklė pateikta pagal miškų grupių pasiskirstymą, pateiktą Valstybinės miškų tarnybos svetainėje.

Suprantame, kad reikės didelių pastangų ir valios keisti šiuo metu į medienos gamybą orientuotą miškininkystę. Norime, kad šis perėjimas būtų kuo teisingesnis ir sklandesnis. **Todėl siūlome visų pirma imtis šių veiksmų:**

1. **Perorientuoti valstybinių miškų tvarkymo politiką**, kad saugomose teritorijose ir prie miestų būtų taikoma naujos kartos miškininkystė be išplyninančių ūkinių kirtimų, mažėtų medienos gamyba ir augtų dėmesys kitoms miškų naudoms.
2. **Igalinti ir skatinti miškų ekosistemas saugančius savininkus.** Tokių savininkų gausėja, tačiau jų poreikiai vis dar nėra tinkamai atstovaujami, valstybės institucijos nesuteikia jiems palaikymo, į miškų ekosistemų saugojimą orientuotos pagalbos.
3. **Stiprinti ir neleisti menkti pilnaverčiai visuomenės teisei lankytis miškuose:** atvykti, praeiti, uogauti, grybauti, keliauti su nakvyne, rengti grupinius žygius ir pan. Lietuvoje ilgainiui galėtų būti įteisintas ir skandinaviškas visuotinės teisės būti gamtoje modelis.
4. **Užtikrinti, kad miško veiklų ir apsaugos planavimas būtų įtraukus, atviras ir kompleksinis,** su vienoda atida atliepiantis ir ekonomines, ir ekologines, ir socialines miškų funkcijas.
5. **Sudaryti pajamų iš miško nemedieninių paslaugų gavimo modelį** ir diegti teises ir finansines sąlygas šiam modeliui plėtoti. Valstybinių miškų urėdija galėtų būti vedančioji organizacija, o nemedieninės paslaugos ilgainiui galėtų keisti jos pajamas iš medienos pardavimų.
6. **Igyvendinti Nacionalinio miškų susitarimo pasiektus sutarimus.** Pasiektas tik dalinis susitarimas ir jo nepakaks, kad būtų įgyvendinti ateičiai būtini pokyčiai. Tačiau pasiektuose susitarimuose yra svarbių sprendimų. Raginame neatidėliojant užbaigti nacionalinį miškų susitarimą, pasirašyti ir perkelti į teisės aktus.

Lietuvos miškų politikoje reikia skubių pokyčių. **Todėl raginame naująjį Seimą ir Vyriausybę neatidėlioti pradėtų svarbių įstatymų pakeitimų, užtikrinti, kad žadama miškų strategija nebūtų dar vienas pretekstas atidėti įstatymų pakeitimus.** Kviečiame keisti dabartinę situaciją ir siekti iš esmės kitokio požiūrio į miškus. Tikimės, kad miškų tema bus kaip vienas iš prioritetinių klausimų būsimo Seimo ir Vyriausybės planuose.

Kreipimasi pasirašo šios organizacijos ir judėjimai:

Aplinkosaugos koalicija	Lietuvos ornitologų draugija
Angelų kalvos bendruomenė	Lietuvos žaliųjų judėjimas
Anykščių Jurzdiko bendruomenė	Lietuvos želdintojų ir dekoratyvinių augalų augintojų asociacija
Aplinkosaugos informacijos centras	Mėnuo Juodaragis
Asociacija „Klaipėdos žalieji“	Miško terapijos ir edukacijos centras
Bendruomenė „Vilnelės pankai“	Nacionalinė bičių selekcininkų asociacija
Extinction Rebellion Lietuva	Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas
Fridays for Future Lietuva	Šimonių girios bendruomenė
Gamtos apsaugos asociacija „Baltijos vilkas“	Studentų Gamtininkų Mokslinė Draugija
Girių inspekcija	Tinklaraštis medeinos.lt
Gyvo Žalio	Vokės bendruomenė
International Society of Forest Therapy	VšĮ „Baltijos Aplinkos forumas“
Lietuvos arboristikos centras	VšĮ „Menų vektoriai“
Lietuvos aromaterapeutų asociacija	VšĮ „Prigimtinės kultūros institutas“
Lietuvos bitininkų profesionalų asociacija	VšĮ „Sengirės fondas“
„Austėja“	VšĮ „Verpėjos“
Lietuvos fitoterapijos sąjunga	
Lietuvos geografų draugija	
Lietuvos tamsioji bitė	

Kreipimosi parengimą koordinavo „Girių spiečiaus“ iniciatyvinė grupė.

Duomenys kontaktams:

Asociacijos „Lietuvos fitoterapijos sąjunga“ atstovas Mindaugas Potapovas | +370-644-06986,
mindaugas.potapovas@gmail.com

Vokės bendruomenės atstovė Jurgita Rotomskienė | +370-687-36084,
jurgita.rotomskiene@gmail.com

VšĮ „Sengirės fondas“ valdybos narys Mindaugas Lapelė | +370-687-46609,
mindaugas.lapele@sengiresfondas.lt

Aplinkosaugos koalicijos pirmininkė Lina Paškevičiūtė | +370-610-30909, lina@akoalicija.lt
Girių spiečiaus el. pašto dėžutė naujienos@giriuspiecius.lt

Girių spiečius

„Girių spiečius“ – tai organizacijų ir žmonių sambūris, siekiantis gamtiniu, socialiniu ir ūkiniu požiūriais subalansuotos miškų politikos, susikūrus 2019 metais, vėl dūzgiantis tam, kad pasiektume esminių Lietuvos miškų tvarkymo politikos pokyčių. Su „Girių spiečiaus“ pamatiniais priesakais Lietuvos miškų naudojimui ir apsaugai susipažinkite www.giriuspiecius.lt.